

A photograph of three young people in a meeting. On the left, a woman with long brown hair is looking down at a document. In the center, a man with a beard and a beige beanie is looking at the same document with his hand on his chin. On the right, a woman with blonde hair and glasses is smiling and looking towards the camera. They are standing in front of a large window. A blue and red graphic overlay is at the bottom.

N.si akcija

Za konkurenčne in razumne davke

Programska konferenca NSi • 3. december 2025

Čas je za akcijo!

Slovenija stoji na prelomnici. V zadnjih letih smo priča hitremu upadanju gospodarske rasti in pešanju konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, nevarno visoka je rast državne potrošnje. Namesto stabilnosti in predvidljivosti smo dobili nepremišljene ukrepe, ki obremenjujejo podjetja in zaposlene, nove in višje davke ter neprestano eksperimentiranje z gospodarstvom in ljudmi.

Rezultat je zaskrbljujoč: Slovenija raste počasneje od evropskega povprečja, realni BDP stagnira, inflacija še naprej izčrpava kupno moč ljudi, podjetja pa vsak mesec težje dihaajo v okolju, ki je nepredvidljivo, nestabilno in izrazito nenaklonjeno razvoju. To ni naključje, ampak posledica napačnih odločitev in odsotnosti resnih reform.

Če želimo, da Slovenija ostane uspešna, konkurenčna in socialno varna država, potrebujemo jasno razvojno pot. Takšno, ki spoštuje delo, krepi gospodarstvo in vrača stabilnost v upravljanje države. V Novi Sloveniji verjameмо, da zmoremo in znamo bolje. Verjamemo v Slovenijo, ki je ambiciozna, samozavestna in pripravljena na novo desetletje razvoja. Slovenijo, ki razume, da je močno gospodarstvo temelj socialne države in ne obratno. Ne moremo si privoščiti države, ki iz leta v leto troši več, ustvarja pa manj. Ne moremo si privoščiti politike, ki kaznuje delo, podjetnost in ustvarjalnost, namesto da bi jih spodbujala.

Zato predstavljamo jasen, konkreten in izvedljiv gospodarski program za prvo leto nove vlade. Program, ki v upravljanje države vrača stabilnost, predvidljivost in odgovornost. Program, ki znižuje davčne obremenitve dela, odpravlja birokratske ovire, razbremenjuje obrtnike in podjetja ter ustvarja pogoje, v katerih se bo delo končno splačalo. Naš cilj je preprost – pomagati delavnim ljudem in okrepiti slovensko gospodarstvo tako, da bomo povišali plače, ne pa davkov.

Predlagane rešitve gospodarstvo potrebuje danes in ne čez deset let. To so ukrepi, ki bodo okrepili našo konkurenčnost, zaustavili odliv mladih in strokovnjakov v tujino ter omogočili nova vlaganja, nova delovna mesta in višjo dodano vrednost. Slovenija ima znanje, talent, industrijo, podjetnike in pridne ljudi. Kar nam manjka, je država, ki jim ne stoji na poti. Država, ki razume, da so odgovornost, predvidljivost in stabilnost temelji razvoja. V Novi Sloveniji smo pripravljeni prevzeti to odgovornost. Pripravljeni smo voditi Slovenijo v smeri razuma, dela in napredka.

Skupaj lahko zgradimo bolj podjetno, ambicioznejšo in uspešnejšo Slovenijo. Slovenijo, ki bo prihodnjim generacijam pustila več in ne manj. Čas je za akcijo!

• **Jernej Vrtovec**
predsednik NSi

1. Gospodarske razmere v Republiki Sloveniji

Slovenija se v zadnjih letih sooča z občutnim upadom gospodarske dinamike, hitro rastočo javno porabo, padanjem konkurenčnosti ter povečanimi tveganji za prihodnjo recesijo. **Trenutni razvojni model, ki ga zasleduje vlada Roberta Goloba, temelji predvsem na potrošnji namesto na investicijah in produktivnosti, kar državo potiska v dolgoročno stagnacijo ter postopno erozijo blaginje.** Namesto, da bi se krepila konkurenčnost, se povečuje davčni primež, ki duši delo, podjetnost in inovacije. Tako izgubljam prednost, ki jo je Slovenija desetletja gradila kot izvozno usmerjeno gospodarstvo, pri katerem izvoz predstavlja kar 81 odstotkov našega BDP. Če bomo nadaljevali s to politiko, bomo namesto realne rasti BDP sredstva namenjali za subvencije čakanja na delo, hkrati pa povečevali javni dolg. Razlog je preprost – **slovensko gospodarstvo je danes preobremenjeno z davki in dajatvami, ki zavirajo razvoj in jemljejo zagon tistim, ki ustvarjajo.**

Največja tveganja izhajajo iz dejstva, da slovensko gospodarstvo pod vlado Gibanja Svoboda izgublja zagon hitreje, kot so opozarjale analize. Mednarodne organizacije in domači Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) so napoved gospodarske rasti za leto 2025 ponovno znižali – v povprečju na zgolj 0,83 odstotka. To pomeni nadaljevanje padanja realnega BDP, saj inflacija presega nominalno gospodarsko rast. Gospodarska aktivnost in kupna moč prebivalstva stagnirata, medtem ko vlada ustvarja vtis rasti, ki v resnici ne obstaja. **Slovenija se sooča s tako imenovano fatamorgano nominalne rasti – navidezno povečanje števil na papirju, medtem ko realni kazalci jasno kažejo na padec gospodarske rasti in padec kupne moči ljudi.**

Namesto ukrepov za dvig dodane vrednosti, privabljanje investicij in krepitev izvozne konkurenčnosti, vlada vztraja pri vse hitrejši rasti državne potrošnje. Tak pristop kratkoročno ustvarja vtis stabilnosti, v resnici pa pogloblja strukturna neravnovesja in povečuje tveganje, da bo Slovenija v stagnacijo ali recesijo vstopila nepripravljena. Gospodarska rast, ki temelji predvsem na državni potrošnji, ni razvoj, temveč odloženo breme in račun, ki ga bomo državljani plačali pozneje. Iluzija nominalne rasti danes pomeni življenje na račun tujih prihrankov – jutri pa bo ta račun, prej ali slej, treba plačati. Vprašanje je le, kako in s čim?

Na poslabšanje poslovnega okolja kaže tudi nadaljnji padec Slovenije na lestvici svetovne konkurenčnosti IMD – z 38. mesta leta 2022 na 46. mesto leta 2025, kar je najnižja uvrstitev v zadnjih petih letih. To je jasen odraz slabega gospodarskega upravljanja in odsotnosti celovitih reform, potrebnih za dolgoročno vzdržnost rasti.

Tabela: Pregled realne gospodarske rasti za obdobje 2022-2024 in napoved za 2025

		2022	2023	2024	2025
Rast BDP		2,7	2,4	1,7	
Napoved rasti BDP	UMAR				0,8
	EK				1,0
	EBRD				0,7
	IMF				0,8

Vir: UMAR (Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2025),
EK (november 2025), EBRD (september 2025), IMF (november 2025)

Rast državne potrošnje v zadnjih letih presega sposobnost slovenskega gospodarstva, da takšno prekomerno javno trošenje financira. Izdatki državnega proračuna so se povečali s 14,6 mrd EUR leta 2022 na 17,1 mrd EUR leta 2025, kar pomeni 17,2-odstotno rast. Še hitreje raste celotna poraba države, ki je v obdobju 2022–2024 narasla s 27,1 mrd EUR na 31,3 mrd EUR, to pa predstavlja kar 4,2 mrd EUR dodatnih izdatkov oziroma 15,5-odstotno rast v dveh letih. Na to že več mesecev opozarjajo nadzorne fiskalne institucije, Evropska komisija (EK) in mednarodne organizacije. Evropska komisija je ob objavi jesenskega svežnja dokumentov evropskega semestra (november 2025) celo opozorila, da bi bil lahko slovenski proračunski načrt za leto 2026 v neskladju z evropskimi javnofinančnimi pravili. **Proračuna za leti 2026 in 2027 namreč ne izpolnjujeta zahtev po fiskalni vzdržnosti, ne sledita načelu dobrega gospodarja in se še naprej opirata na obsežno zadolževanje v tujini, brez jasne razvojne politike ali ukrepov za spodbujanje gospodarske rasti.**

Javni dolg je med letoma 2022 in 2024 narasel z 41,4 mrd EUR na 44,9 mrd EUR, v prvih šestih mesecih leta 2025 pa se je povečal še za dodatnih 2,73 mrd EUR. Slovenija se tako vse bolj zadolžuje, ker porablja več, kot ustvari. Takšna fiskalna politika ni vzdržna in predstavlja resno tveganje za gospodarsko ohlajanje ter zmanjšanje zaupanja vlagateljev. V praksi to pomeni, da živimo na račun zadolževanja, kar nas postopoma približuje fiskalnim vzorcem manj razvitih držav Evropske unije (EU). V primerjavi z državami, ki so se Evropski uniji pridružile leta 2004, pa smo v zadnjih letih izgubili položaj najrazvitejše med njimi.

Tabela: Pregled državnega dolga za obdobje 2022-2024 (Vir: SURS)

Dolg države	2022	2023	2024
V milijonih EUR	41.395	43.739	44.905
V % nominalnega BDP	72,8	68,3	66,6
Nominalni BDP	56.882	64.050	67.418

Kljub rekordni rasti državne potrošnje ter uvajanju novih davkov in prispevkov se kakovost javnih storitev ne izboljšuje. Državni aparat pogosto ostaja tog in premalo učinkovit. Vlada ni izvedla nobenih reform, ki bi povečale učinkovitost javnega sektorja, skrajšale administrativne postopke ali zmanjšale regulativne ovire. Zaradi tega podjetja izgubljajo čas in sredstva v birokratskih postopkih, namesto da bi jih vlagala v razvoj in inovacije. Digitalizacija države napreduje prepočasi, številni ključni projekti se zamikajo, podvajajo ali dražijo, brez jasnih merljivih rezultatov. Namesto iskanja poti do višje dodane vrednosti se išče zgolj nove načine, kako razdeliti to, kar imamo. **Slovenija ne spodbuja razprave o tem, kako več ustvariti, trenutna vlada se ukvarja predvsem s tem, kako razdeljevati.** Zaradi realnega padca gospodarstva v letu 2025 bomo kot družba skupaj ustvarili dobro milijardo evrov manj kot leto prej. Pogača, ki jo delimo, se zmanjšuje, odgovora na vprašanje, kako naprej, pa ni. Tako stopicamo na mestu, medtem ko druge države napredujejo.

Poleg tega vlada sprejema kratkoročne in pogosto neusklajene ukrepe, ki povečujejo negotovost med podjetji in investitorji. Brez jasnega načrta reform se javni sektor širi, njegova učinkovitost pa pada, kar dolgoročno slabi tako fiskalno stabilnost kot razvojni potencial države. **Kljub naraščajoči porabi državljani ne dobimo boljših storitev, gospodarstvo pa nosi vedno večje breme.**

Rešitev je v vzpostavitvi razumnega, stabilnega in predvidljivega davčnega okolja, ki bo spodbujalo rast, ne pa jo zaviralo. Le s konkurenčnimi davki lahko Slovenija postane privlačna tudi v globalnem gospodarstvu, kjer države tekmujejo za investicije in visokokvalificirana delovna mesta.

Slovenija je pravna in socialna država, vendar brez močnega, konkurenčnega in tehnološko naprednega gospodarstva tudi socialna država ne more biti dolgoročno vzdržna. Ob slabši realni gospodarski rasti imamo tako tudi manj sredstev za izvajanje socialno kohezivnih in solidarnostnih politik. **Socialne pravice lahko namreč zagotavlja le država, ki dovolj ustvarja. Zato mora biti davčna politika usmerjena v spodbujanje dela, podjetnosti in inovacij. Delo se mora izplačati.** Če želimo višje plače, višjo produktivnost in stabilno socialno državo, moramo oblikovati pogoje, v katerih gospodarska rast temelji na ustvarjanju dodane vrednosti, ne pa na zadolževanju in pretirani porabi. Le tako lahko zagotovimo razvoj, ki ga bodo občutili vsi državljani.

2. Dohodnina

Vsak državljan danes občuti, da mu pošteno delo prinaša vse manj. Plače rastejo prepočasi, stroški pa iz meseca v mesec hitreje. Razlog je jasen – **v Sloveniji je delo, kljub trudu, znanju in odgovornosti, še vedno obremenjeno z eno najvišjih davčnih stopenj v Evropi.** Tak sistem ni pošten, ni motivacijski in ni vzdržen. Čas je, da ljudem vrnemo sadove njihovega dela. Dohodnina pa je ključno orodje za to, saj neposredno določa višino neto plače in hkrati vpliva na konkurenčnost gospodarstva. **Manj obdavčeno delo pomeni višje neto plače, večjo kupno moč gospodinjestev in močnejša podjetja.** Nižja obdavčitev dela povečuje konkurenčnost naših podjetij na mednarodnih trgih, saj končne cene nosijo kupci naših proizvodov in storitev. Za izboljšanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva je tako nujno vzpostaviti davčno okolje, ki bo spodbujalo delo, ne pa ga kaznovalo. Ključna težava ostaja prestrma progresivna obdavčitev, zaradi katere so plače v Sloveniji obremenjene s previsokimi dajatvami, stroški dela za delodajalce pa sodijo med najvišje v regiji in EU. Posledica so nizke neto plače, omejen razpoložljivi dohodek in manjša privlačnost slovenskega trga dela.

Preklic davčne reforme iz leta 2022, ki ga je izvedla vlada pod vodstvom Gibanja Svoboda, je imel neposredne negativne učinke na dohodke zaposlenih. Do leta 2025 je zaposleni z minimalno plačo prejel približno 2100 EUR manj, s povprečno plačo 3600 EUR manj, pri dvakratniku povprečne plače pa kar 5200 EUR manj, kot bi prejel ob uveljavitvi reforme. Gre za konkretno zmanjšanje razpoložljivega dohodka, ki vpliva tako na življenjski standard kot na konkurenčnost slovenskega dela. Posledice se že kažejo. **Vse več mladih strokovnjakov svojo plačo primerja s plačami v tujini, kjer so davčne obremenitve nižje in priložnosti boljše. Če bomo nadaljevali s takšno politiko, tvegamo, da izgubimo generacijo tehničnih in družboslovnih talentov.** Ta odliv znanja bi neposredno vplival na padec gospodarske rasti in nadaljnjo tehnološko ter družbeno zaostajanje države.

Analiza mednarodnega kadrovskega podjetja Boundless za leto 2025 dodatno potrjuje problem – pri letni plači 60.000 EUR bruto ima zaposleni v Sloveniji najnižjo neto plačo med 36 evropskimi državami. Tako visoka obdavčitev dela deluje kot resna ovira hitrejšemu razvoju in dejansko spodbuja odhod visoko usposobljenega kadra v tujino, saj Slovenija za tehnološka in inovacijska podjetja ni davčno privlačno okolje. Visoki stroški dela odganjajo tako tuje investitorje kot domače podjetnike, ki se zaradi bistveno ugodnejših davčnih pogojev vse pogosteje odločajo za selitev dejavnosti v sosednje države. Namesto, da bi s sodobnim in stimulativnim davčnim sistemom privabljali talente in vlagatelje, Slovenija izgublja dragocen gospodarski potencial. **Dohodnina mora delavca nagraditi, ne kaznovati. Nižja obdavčitev pomeni več svobode za ljudi, več konkurenčnosti za podjetja in več razvoja za državo.**

Hkrati pa imamo v državi sistem, v katerem so na primer visoki socialni prejemki štiričlanske družine z brezposelnima staršema na letni ravni skoraj izenačeni s prihodki štiričlanske družine, v kateri sta oba starša zaposlena in prejemata minimalno plačo. Takšna ureditev razvrednoti delo in zmanjšuje motivacijo za ustvarjanje. **Delo mora znova dobiti ugled in vrednost. Zato želimo s prenovo dohodnine zvišati neto plače, zmanjšati davčni pritisk na delo ter ustvariti pogoje, v katerih se bo delo resnično splačalo tako zaposlenim kot delodajalcem.**

Rešitve

- **Uvedba višje splošne davčne olajšave za vse zavezance** – olajšava se dvigne na 8000 EUR (z zdajšnjih 5260 EUR), do leta 2029 pa postopno na 10.500 EUR. Gre za ključen ukrep za znižanje davčne obremenitve dela in za takojšnje povišanje neto plač vseh zaposlenih. Dvig splošne davčne olajšave temelji na minimalnih življenjskih stroških, ki morajo biti na letni ravni upoštevani kot splošna davčna olajšava, torej izvzeti iz obdavčitve, kar je temelj pravične in solidarne dohodnine. Če tega ne zagotovimo, še dodatno davčno obremenjujemo zavezance v najnižjih dveh dohodkovnih razredih, kar ni solidarno. Temeljno načelo je preprosto: **tisti, ki delajo, morajo od svojega dela tudi več imeti.**
- **Sprememba dohodninske lestvice** temelji na načelih solidarnosti in pravičnejše obravnave zaposlenih ter daje možnost nadaljnjega razvoja Slovenije. Z novimi dohodninskimi razredi vračamo pravičnost v obdavčitev dela – vsi zaposleni bodo prejemali **višje neto plače**, ne da bi se **povečali stroški delodajalcev**. Največ pridobita **nizki in srednji dohodkovni razred**, ki sta danes najbolj obremenjena, predstavljata pa hrbtenico slovenske družbe in slovenskega gospodarstva. S tem jasno postavljamo delo pred socialne transferje, kar pomeni, da se bo delo dejansko bolj splačalo. Kdor dela, mora imeti tudi več. Višji razpoložljivi dohodek krepi kupno moč gospodinjstev, spodbuja domačo potrošnjo, povečuje prilive iz naslova DDV in s tem celotno gospodarsko aktivnost. **Sprememba dohodninske lestvice spodbuja delovno aktivnost, krepi motivacijo za delo in zmanjšuje tveganje revščine predvsem med zaposlenimi z nižjimi dohodki.**

Tabela: Neto letna davčna osnova s stopnjami dohodnine

Neto letna davčna osnova (v EUR)		Stopnja dohodnine
Nad	Do	
	10.000	0 %
10.000	20.000	16 %
20.000	35.000	26 %
35.000	60.000	32 %
60.000	100.000	37 %
100.000		42 %

- **Dvig davčne olajšave za mlade** z zdajšnjih 1367,60 EUR na 3000 EUR letno ter dvig starostne meje upravičenosti z 29 na 32 let, kar mladim zaposlenim neposredno znižuje dohodnino. **Namen ukrepa je povečati motivacijo mladih za vstop na trg dela, dvigniti njihove neto plače, spodbujati trajnejše oblike zaposlitve ter hitrejšo osamosvojitv.** S tem ukrepom želimo zmanjšati izseljevanje mladih in ustvariti pogoje, v katerih bo Slovenija ponovno privlačna za mlade strokovnjake in diplomante.
- Uvedba zgornje meje dohodka, od katerega se ne plačujejo dodatni prispevki – **t. i. razvojna kapica**, kot jo danes že poznamo pri samostojnih podjetnikih. Predlagana meja na mesečni ravni je najmanj 7500 EUR bruto. Ukrep je usmerjen v zadrževanje ključnih strokovnih in visokokvalificiranih kadrov, ki jih podjetja najbolj potrebujejo za razvoj in inovacije. Višje izobraženi in visoko produktivni posamezniki so temelj za dvig dodane vrednosti podjetij, kar dolgoročno omogoča tudi rast plač vseh zaposlenih. **Razvojna kapica tako krepi konkurenčnost slovenskega trga dela in zmanjšuje odliv kadra v tujino.**

Primer

Posameznik z bruto mesečno plačo 2506 EUR danes plača 4121 EUR dohodnine letno. Po našem predlogu bi bila njegova dohodninska obveznost le 1503 EUR.

Razlika je 2618 EUR več v njegovem žepu, kar sta več kot dve dodatni neto plači na leto.

3. Davčni pavšal

Slovenija potrebuje davčni sistem, ki je pošten, pregleden in spodbuden za vse, ki vsak dan s svojim delom ustvarjajo dodano vrednost in gradijo skupno blaginjo. Pri tem ne smemo prezreti malega podjetništva – gostincev, ponudnikov osebnih storitev (frizerji, inštruktorji, negovalci ...), sobodajalcev, turističnih kmetij, čistilnih servisov in drugih obrtnikov, ki s poštenim delom pomembno prispevajo v državni proračun. Današnji davčni okvir je za številne med njimi preveč zapleten, administrativno naporen in davčno tog, kar mnoge potiska proti sivi ekonomiji in ovira razvoj legalnega poslovanja.

V Sloveniji še nismo imeli resne strokovne razprave o sistemu davčnega pavšala, čeprav gre za uveljavljeno evropsko prakso. Številne države Evropske unije, zlasti tiste, ki imajo izrazit turistični značaj, pavšalne oblike obdavčitve ne le uporabljajo, temveč jo aktivno spodbujajo. **Pavšalni sistem temelji na vnaprej določeni, fiksni davčni obveznosti in je posebej primeren za dejavnosti z nizko kapitalsko intenzivnostjo, ponovljivimi stroški, enostavnejšo strukturo poslovanja ter veliko razpršenostjo izdanih računov.**

Davčni pavšal omogoča bistveno enostavnejše poslovanje in predvidljivost davčnih obveznosti za vse, ki ustvarijo do 150.000 EUR oziroma do 350.000 EUR prihodkov letno. **Takšna ureditev bi razbremenila tisoče malih podjetnikov, zmanjšala administrativna bremena, izboljšala urejenost poslovanja in pripomogla k preglednejšemu, stabilnejšemu in konkurenčnejšemu poslovnemu okolju.**

Rešitve

- **Uvedba davčnega pavšala** za izbrane dejavnosti po panogah: gostinstvo, turistične namestitve, turistične kmetije, mikro dejavnosti ter osebne storitve (inštruiranje, frizerske in kozmetične storitve, osebno trenerstvo, masažne storitve, slaščičarstvo, čistilni servisi, oskrba starejših, vrtnarstvo ...), obrtne dejavnosti (mizarstvo, ključavničarstvo, elektromontaža, servisne storitve ...) ter kulturne in kreativne dejavnosti (glasbeniki, pisatelji, novinarji, grafiki, slikarji, oblikovalci, arhitekti ...). Davčni pavšal bi bil dostopen tako za samostojne podjetnike kot za družbe z omejeno odgovornostjo, kar omogoča enako obravnavo vseh ne glede na pravnoorganizacijsko obliko.
- **Določitev pavšalnih davčnih stopenj** po panogah temelji na obdavčitvi prihodkov. Za gostinstvo bi tako na primer stopnja znašala 2 odstotka, za turistične sobe 2,5, za osebne storitve 3, za IT in svetovanje 5 odstotkov in podobno, odvisno od značilnosti posamezne dejavnosti. **Takšen sistem zagotavlja enostavnost in predvidljivost davčnih obveznosti.**
- **Občutno manj administracije** – od pavšalnih zavezancev se ne zahteva oddaja zahtevnih davčnih obrazcev, prav tako ni potrebno obsežno računovodstvo ali vodenje kompleksnih evidenc. Ključna prednost je predvidljivost poslovanja, saj pavšalist letno davčno obveznost pozna že na začetku koledarskega leta.

- **Mali davčni pavšal** za dejavnosti z letnimi prihodki do 150.000 EUR.
- **Veliki davčni pavšal** za dejavnosti z letnimi prihodki do 350.000 EUR z določenimi omejitvami po panogah (npr. največje dovoljeno število sob pri turističnem oddajanju, število miz v gostinstvu, število frizerskih stolov ali poslovnih lokacij). Predvidena je tudi možnost uvedbe pavšalnega DDV, kar sistem dodatno poenostavi.
- Uvedba davčnega pavšala prinaša **številne pozitivne učinke**. Med ključnimi so spodbuda lokalnemu podjetništvu in samozaposlitvi, zmanjšanje sive ekonomije zaradi enostavnejšega in preglednejšega poslovanja, vključevanje več samozaposlenih v odročnih in turistično pomembnih območjih, višja administrativna učinkovitost, preprostejši finančni nadzor ter stabilnejše plačilo fiksnih prispevkov, kar dodatno krepi socialno varnost posameznikov.

Primer

Frizerski salon z letnim prihodkom 140.000 EUR bo na letni ravni plačal pavšalni davek v višini 4200 EUR (140.000 EUR x 3 %).

4. Samostojni podjetniki

Samostojni podjetniki imajo ključno vlogo v slovenskem gospodarstvu. Zagotavljajo prožnost, hitro prilagodljivost in širok nabor storitev, ki omogočajo nemoteno delovanje številnih gospodarskih panog. Delujejo kot podporni partnerji večjim podjetjem, obenem pa so nosilci podjetniške aktivnosti v lokalnih skupnostih, kjer povezujejo prebivalce z gospodarstvom ter ustvarjajo nova delovna mesta. Njihova vloga pri spodbujanju podjetniške kulture je izjemnega pomena za dolgoročno konkurenčnost države.

V Sloveniji je nekaj več kot 120.000 samostojnih podjetnikov, od tega okrog 90.000 normiranih samostojnih podjetnikov, ki poslujejo v poenostavljenem davčnem režimu. Ta temelji na vnaprej določenem deležu priznanih odhodkov, kar podjetnike razbremeni obveznosti vodenja celotnih poslovnih knjig. Zaradi nizkih administrativnih zahtev, predvidljive davčne obremenitve in preprostega sistema so normiranci posebej primerni za dejavnosti z nizkimi stroški, denimo za storitvene dejavnosti, svetovanje, kreativne poklice in digitalne storitve. Pri tem nikakor ni zanemarljiv podatek, da normirani samostojni podjetniki v skupnem obsegu plačajo dvakrat toliko dohodnine kot samostojni podjetniki, ki nimajo statusa normiranca.

Naš predlog vrača sistem normiranih odhodkov k preverjenemu, delujočemu in pravičnemu modelu, ki je bil med podjetniki široko podprt, ker je zagotavljal predvidljivost, enostavnost in nizke vstopne ovire. Cilj sprememb je okrepiti podjetniško dejavnost, zmanjšati administrativno breme ter zagotoviti večjo vključenost posameznikov v plačilo prispevkov, kar krepi vzdržnost sistema in spodbuja razvoj podjetnosti v Sloveniji.

A. Polni normiranec

Rešitve

- Ponovna vzpostavitev razumnih prihodkovnih pragov in **dvig meje povprečnih prihodkov** v zadnjih dveh letih za polne normirance s sedanjih 120.000 EUR na 150.000 EUR. Ukrep ponovno vzpostavlja realne meje za normirani režim ter odpravlja nepotrebne omejitve, ki dušijo podjetniško aktivnost.
- Davčna stopnja ostaja 20-odstotna, ob tem pa predlagamo **uvvedbo stopničaste progresije priznanih normiranih odhodkov**, ki pravičneje odraža strukturo prihodkov ter omogoča stabilnejše poslovno okolje:
 - normirani odhodki v višini 80 % do 100.000 EUR letnih prihodkov,
 - normirani odhodki v višini 70 % do 120.000 EUR letnih prihodkov,
 - normirani odhodki v višini 40 % do 150.000 EUR letnih prihodkov.
- Normirani odhodki do 150.000 EUR po predlagani ureditvi prinašajo **ugodnejšo, bolj predvidljivo in konkurenčnejšo davčno obravnavo**, kar krepi vzdržnost sistema in omogoča razvoj podjetništva.

Tabela: Efektivna davčna stopnja polnega normiranca

Letni prihodek (v EUR)	Prejšnja ureditev (do 31. 12. 2022)	Predlog vlade pod vodstvom Gibanja Svoboda (od 1. 1. 2026 dalje)	Predlog NSi
20.000	4,00 %	4,00 %	4,00 %
50.000	4,00 %	4,00 %	4,00 %
60.000	4,00 %	4,00 %	4,00 %
80.000	4,00 %	8,00 %	4,00 %
120.000	6,67 %	11,67 %	4,33 %
150.000	9,33 %	16,60 %	5,87 %

Tabela: Odmerjen davek polnega normiranca

Letni prihodek (v EUR)	Prejšnja ureditev (do 31. 12. 2022) (v EUR)	Predlog vlade pod vodstvom Gibanja Svoboda (od 1. 1. 2026 dalje) (v EUR)	Predlog NSi (v EUR)
20.000	800	800	800
50.000	2000	2000	2000
60.000	2400	2400	2400
80.000	3200	6400	3200
120.000	8000	14.000	5200
150.000	14.000	24.900	8800

Primer

Samostojni podjetnik – polni normiranec z mesečnimi prihodki 6666 EUR, ki torej na letni ravni zasluži 80.000 EUR, bi po predlogu vlade pod vodstvom Gibanja Svoboda plačal 6400 EUR davka, po predlogu NSi pa zgolj 3200 EUR.

B. Popoldanski normiranec

Rešitve

- Ponovna vzpostavitev razumnih prihodkovnih pragov ter **dvig meje povprečnih prihodkov** v zadnjih dveh letih za popoldanske normirance s sedanjih 50.000 EUR na 70.000 EUR. S tem se sistem ponovno prilagodi realnim razmeram in omogoča stabilnejše poslovanje.
- Ohranitev 20-odstotne davčne stopnje ter **uvedba stopničaste progresije priznanih normiranih odhodkov**, ki ustrezneje odraža razlike med poslovnimi modeli in višino prihodkov:
 - normirani odhodki v višini 80 % do 50.000 EUR letnih prihodkov,
 - normirani odhodki v višini 70 % do 70.000 EUR letnih prihodkov.
- Ukinitev dvojnega plačevanja prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje** za popoldanske normirance, saj ti obvezne prispevke že plačujejo pri svoji redni zaposlitvi. Ukrep odpravlja nesorazmerje in zagotavlja pravičnejšo obravnavo zavezancev.
- Vzpostavitev preglednejšega in stabilnejšega sistema nižje davčne obremenitve**, ki omogoča boljšo dinamiko med leti glede na pogoje za izstop iz sistema. Predlog ponovno uvaja razumne meje, zagotavlja davčno predvidljivost in ne kaznuje podjetniške rasti, temveč jo spodbuja.

Tabela: Efektivna davčna stopnja popoldanskega normiranca

Letni prihodek (v EUR)	Prejšnja ureditev (do 31. 12. 2022)	Predlog vlade pod vodstvom Gibanja Svoboda (od 1. 1. 2026 dalje)	Predlog NSi
12.500	4,00 %	4,00 %	4,00 %
30.000	4,00 %	8,67 %	4,00 %
50.000	4,00 %	13,20 %	4,00 %
70.000	8,57 %	19,43 %	7,00 %

Tabela: Odmerjen davek popoldanskega normiranca

Letni prihodek (v EUR)	Prejšnja ureditev (do 31. 12. 2022) (v EUR)	Predlog vlade pod vodstvom Gibanja Svoboda (od 1. 1. 2026 dalje) (v EUR)	Predlog NSi (v EUR)
12.500	500	500	500
30.000	1200	2600	1200
50.000	2000	6600	2000
70.000	6000	13.600	4900

C. Študentski samostojni podjetnik

Veliko največjih podjetniških zgodb se je začelo v skromnih okoljih – v študentskih sobah, garažah ali improviziranih delovnih prostorih. Razlog je preprost: mladi so drznejši, ambicioznejši, manj obremenjeni s tveganjem ter polni ustvarjalne energije. Najbolj znani svetovni primeri govorijo sami zase – Facebook, Google, Microsoft, Dell, Snapchat, Reddit, Dropbox in mnogi drugi so nastali kot študentski projekti. Tudi v Sloveniji imamo uspešne zgodbe, ki so zrasle iz znanja, entuziazma in inovativnosti mladih, med njimi Bolha, Chipolo, Bird Buddy, Ulla in številne druge.

Inovativnost ni privilegij velikih podjetij ali bogatih posameznikov, pogosto je prav obratno. Toda študenti v Sloveniji, ki bi želeli že med študijem razvijati svojo poslovno idejo in odpreti s. p., se srečujejo z nepremostljivo oviro, saj jim veljavna zakonodaja to praktično onemogoča. Ko namreč študent odpre s. p., izgubi vse študentske ugodnosti, od statusa študenta, subvencionirane prehrane, bivanja v študentskem domu in prevoza do drugih pravic. Po drugi strani pa študent, ki ob študiju ne dela ali dela prek študentske napotnice, vse te ugodnosti ohrani.

Takšna ureditev kaznuje podjetnost in samoiniciativnost ter odvrča mlade od razvoja lastnih poslovnih idej. Zato predlagamo uvedbo statusa študentskega samostojnega podjetnika po zgledu belgijske ureditve. Ta sistem mladim omogoča, da obdržijo študentski status in njegove ugodnosti, hkrati pa lahko zakonito razvijajo podjetniško pot. Menimo, da si ustvarjalni in podjetni mladi zaslužijo več priložnosti, ne pa dodatnih administrativnih in socialnih ovir.

Rešitve

- Status **študentskega samostojnega podjetnika** bi lahko pridobili študenti s statusom študenta ter udeleženci izobraževanja odraslih, mlajši od 26 let, ki želijo ob študiju samostojno razvijati podjetniško dejavnost.
- Odprtje študentskega s. p. **ne bi vplivalo na študentske ugodnosti**. Študent bi ohranil vse ugodnosti – subvencionirano prehrano, bivanje v študentskem domu, prevoz in druge – ne glede na višino svojih prihodkov. Tako bi bili študenti podjetniki končno izenačeni s tistimi, ki delajo prek študentske napotnice in ohranijo vse ugodnosti kljub ustvarjanju prihodkov.
- Študent zaradi odprtja študentskega s. p. **ne bi izgubil štipendije ali družinske pokojnine**. Predlog odpravlja visoke administrativne in socialne ovire, ki trenutno mlade odvrčajo od razvoja podjetniških idej.
- Starši bi študenta še vedno lahko **uveljavljali kot vzdrževanega družinskega člana**, enako kot velja za študente, ki delajo prek študentskega servisa. S tem se ohranja socialna varnost mladih in finančna stabilnost družin.
- Status študentskega samostojnega podjetnika bi do prihodkov v višini letne minimalne plače **zagotavljal enak položaj kot pri popoldanskem s. p.** Če pa bi študent presegel prihodke nad letno minimalno plačo, bi bil obravnavan kot polni samostojni podjetnik. Tak pristop zagotavlja pravičnost, hkrati pa spodbuja rast in razvoj podjetniških projektov.

5. Davek od dohodkov pravnih oseb

Slovenija je izrazito izvozno usmerjeno gospodarstvo. Naša podjetja tekmujejo v globalnem okolju, zato nujno potrebujejo spodbudno podjetniško klimo, stabilne in predvidljive pogoje delovanja in čim manj administrativnih ovir. Naš cilj je ustvariti okolje, ki spodbuja razvoj novih idej, omogoča rast podjetij ter dviguje dodano vrednost.

Svet, skupaj s Slovenijo, hitro vstopa v peto industrijsko revolucijo, v kateri nas obkrožajo pametna mesta, pametne skupnosti in vseprisotna digitalizacija. Tehnološki razvoj ustvarja razmere, v katerih je podjetjem lažje kot kadarkoli prej preseliti svoje poslovanje v drugo državo. Mlajše generacije so mobilne, prilagodljive in priložnosti brez težav poiščejo v tujini.

Slovenija je lepa in omogoča visoko kakovost življenja, vendar to samo po sebi ni dovolj. Če želimo, da ostane privlačna tudi za podjetja in njihov nadaljnji razvoj, moramo storiti več. **Ustvariti moramo sodobno, konkurenčno in podjetnikom prijazno okolje, v katerem bodo inovacije dobrodošle, rast omogočena in uspeh nagrajen. K temu zagotovo lahko prispeva sprememba davka od dohodkov pravnih oseb z nižjimi stopnjami.**

Rešitve

- **Znižanje davka od dohodkov pravnih oseb** s sedanjih 22 odstotkov, s čimer ustvarjamo konkurenčnejše in davčno ugodno poslovno okolje. Nižje obdavčenje podjetij zmanjša selitev slovenskih podjetij v davčno ugodnejše države, kot sta Hrvaška ter Bosna in Hercegovina, in hkrati poveča privlačnost Slovenije za tuje investitorje, zlasti za velike mednarodne korporacije, ki pri odločanju upoštevajo davčno konkurenčnost.
- **Uvedba stopničaste progresije davčne stopnje glede na prihodke podjetja (10–15 odstotkov)** poenostavlja davčni sistem, saj odpravlja potrebo po različnih davčnih obravnavah stroškov in izdatkov poslovanja ter zmanjšuje potrebno administracijo. Takšna ureditev povečuje pravičnost med podjetji, ker manjša podjetja nimajo enakih finančnih zmogljivosti kot velika. Hkrati stopničasta progresija odvrača od drobljenja podjetij iz davčnih razlogov ter spodbuja rast zdravega razreda srednje velikih podjetij, ki je ključni steber tržnega gospodarstva in dolgoročno vzdržne gospodarske rasti.
- **Obdavčitev dobička šele ob njegovi razdelitvi** – podjetja bi po estonskem modelu davek od dohodkov pravnih oseb plačala šele ob izplačilu dobička, ne pa na podlagi računovodskega dobička. S tem se spodbuja reinvestiranje v podjetja, krepitev kapitala ter dolgoročni razvoj. Takšna ureditev zmanjšuje potrebo po davčnih olajšavah in poenostavlja davčno administracijo ter povečuje predvidljivost poslovanja

Tabela: Stopnja davka od dohodkov pravnih oseb glede na letni prihodek podjetja

Letni prihodek podjetja (v EUR)		Stopnja DDPO
Nad	Do	
	500.000	10 %
500.000	5 mio	12 %
5 mio	10 mio	13 %
10 mio	50 mio	14 %
50 mio	250 mio	15 %
250 mio		12 %

Primer

Podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo avtomobilskih delov za enega večjih evropskih proizvajalcev avtomobilov in je imelo 145 mio EUR letnih prihodkov ter 840.000 EUR čistega dobička, bi po sedanji ureditvi plačalo 184.800 EUR davka na dobiček, po našem predlogu pa 126.000 EUR davka, in to šele ob izplačilu dobička. Če pa bi ga lastniki reinvestirali v podjetje ter namenili za delavce in razvoj, davka na dobiček ne bi plačali.

6. Zaposlovanje mladih

Današnji trg dela mladim ne ponuja dovolj stabilnosti, soočajo se namreč s pogostimi kratkoročnimi pogodbami, negotovimi oblikami dela in pomanjkanjem pravega vstopa v kariero. Podjetja pa se pogosto izogibajo zaposlovanju mladih zaradi visokih stroškov dela, administrativnih zahtev, tveganja fluktuacije ter pomanjkanja izkušenj pri mladih kandidatih. Zato se velik del mladih težje uveljavi, podjetja pa izgubljajo potencial nove generacije, ki bi lahko prispevala k rasti produktivnosti in dolgoročnemu razvoju.

S predstavljenimi predlogi želimo mladim zagotoviti trajnejše in kakovostnejše zaposlitve, podjetjem pa omogočiti ciljne finančne spodbude in znižanje davčnih obveznosti pri stroških dela, če zaposlijo mlade do 32. leta starosti. Na ta način se zmanjšujejo tveganja za podjetja, hkrati pa se ustvarja stabilno, razvojno naravnano okolje, ki omogoča uspešen prehod mladih v zaposlitev in krepi dolgoročno konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Rešitve

- Za učinkovitejše zaposlovanje mladih je treba **starostno mejo za vključitev v programe finančnih spodbud delodajalcem dvigniti z 29 na 32 let** ter omogočiti, da ukrepi trajajo do treh let. Sedanji sistem je namreč preveč birokratski in neprilagojen malim in srednje velikim podjetjem, zato mora postati prožnejši, hitrejši in bolje usklajen s potrebami različnih sektorjev. Spodbude je treba preoblikovati v dinamičen mehanizem, ki podpira potrebe trga dela in krepi produktivnost v Sloveniji.
- **Oblikovanje dveh ločenih shem finančnih spodbud** za zaposlovanje mladih – enega za srednješolce in diplomante višjih šol ter drugega za visoko izobražene kadre v storitvenih, tehnoloških, industrijskih in drugih sektorjih. Tak sistem zmanjša tveganja za delodajalce, omogoči stabilnejši karierni razvoj mladih in sledi modelom držav, kot so Nemčija, Avstrija in Nizozemska.
- Spodbude za zaposlovanje mladih z vsaj drugo bolonjsko stopnjo morajo postati **dolgoročno usmerjene** s trajanjem od 36 do 60 mesecev, da podpirajo stabilen karierni razvoj in rast podjetij. Nadaljnje koriščenje spodbud mora biti vezano na zaposlitev za nedoločen čas, saj le tako lahko zagotovimo trajnost, večjo varnost mladih in dolgoročno učinkovitost ukrepov. Tak pristop spodbuja stabilne kariere in krepi razvojna vlaganja podjetij.
- **Vzpostavitev okrepljenega mentorskega sistema**, ki podjetjem zagotavlja finančne spodbude za mentorje in dodatne nagrade za vključevanje mladih v delo. Takšen pristop zmanjša obremenitve iz delovnega razmerja za podjetja, ki izberejo udeležence programa, hkrati pa spodbuja prenos znanja in večja vlaganja v razvoj kadrov. S tem se krepi tako osebni razvoj mladih kot dolgoročna konkurenčnost podjetij.
- Izvedba finančnih spodbud mora biti **digitalizirana**, z enotno platformo za oddajo vlog, poročanje in preverjanje pogojev, kar podjetjem prihrani čas in zmanjšuje napake. Tak pristop naredi sistem hitrejši, preglednejši in uporabniku prijaznejši za podjetja vseh velikosti.

7. Kriptosredstva

Kriptosredstva so že postala pomemben del sodobnega finančnega sistema, vendar je njihova obdavčitev v Sloveniji še vedno nejasna, zapletena in težko izvedljiva v praksi. Trenutno trgovanje ni obdavčeno, a lahko Finančna uprava Republike Slovenije posameznika hitro obravnava kot dejavnost, kar vodi v visoke davčne obveznosti in zahteva natančne izračune dobička iz tisočev transakcij, ki jim pogosto ni mogoče zanesljivo slediti ali jih dokazati. Takšna negotovost vlagatelje odvrča od unovčenja kriptosredstev in ustvarja strah pred birokracijo ter morebitnimi sankcijami.

Predlagana sodobna in preprosta ureditev, kot jo predlagamo, bi obdavčila zgolj unovčeni znesek po nizki, jasni in lahko preverljivi stopnji. Slovenija bi tako odpravila dvoumnosti, povečala zaupanje vlagateljev in zmanjšala administrativna tveganja. Tak pristop bi okrepil davčne prihodke, razbremenil imetnike kriptosredstev in hkrati ustvaril pregledno, spodbudno in mednarodno primerljivo okolje. Slovenijo bi postavil ob bok državam, ki razumejo, da sta digitalno premoženje in tehnologija veriženja blokov priložnost ter del novega, hitro rastočega sektorja digitalnih financ.

Rešitve

- **Pravilo 12 mesecev** – če imetnik kriptosredstvo poseduje več kot 12 mesecev, je ob unovčenju **oproščen plačila davka na dobiček** ne glede na višino prodanih ali zamenjanih kriptosredstev. Če pa imetnik kriptosredstvo poseduje manj kot 12 mesecev, mora ob dejanskem unovčenju plačati **7,5-odstotni davek**.
- **Davčna osnova je jasno določena in preprosta**, in sicer unovčeni znesek, ne pa tisoči transakcij ali nerealno izračunani dobički. Gre za enostavno, nizko in pregledno obdavčitev.
- Zamenjava kriptosredstev v druga kriptosredstva, žetone, izvedene finančne instrumente ali zamenjava kriptosredstev, ki se šteje za kapital (vrednostni papirji in deleži ter investicijski kuponi), niso predmet obdavčitve. **Obdavčitev nastane šele, ko se kriptosredstvo dejansko pretvori v fiat valuto.**
- **Obračun davka je digitaliziran, hiter, preprost in uporabniku prijazen.** Zavezanec sam izračuna davek ter ga odda prek sistema eDavki. Ni potrebe po dolgotrajnem administriranju, hrambi obsežnih evidenc in pojasnilnih postopkih z davčnim organom.
- Številčnost transakcij ne pomeni avtomatično opravljanja dejavnosti, s čimer se **ščiti posameznike pred prekomerno obdavčitvijo** in arbitrarnimi interpretacijami. Možno je tudi dokazati izgubo in tako preprečiti neupravičeno obdavčitev.
- Ustvarjanje privlačnega in konkurenčnega okolja za digitalne finance, kar pozitivno vpliva na zaupanje vlagateljev, zmanjšuje strah pred unovčenjem in prinaša več kapitala v Slovenijo. **Ustvarja pregledno, stabilno in evropsko primerljivo ureditev**, ki spodbuja razvoj blockchain podjetij, fintech sektorja in širšega digitalnega gospodarstva.

NOVA SLOVENIJA
KRŠČANSKI DEMOKRATI

 Dvorakova 11a, 1000 Ljubljana

 01 241 66 50

 www.nsi.si

 tajnistvo@nsi.si

 [novaslovenija](https://www.facebook.com/novaslovenija)

 [NovaSlovenija](https://twitter.com/NovaSlovenija)

 [novaslovenija](https://www.instagram.com/novaslovenija)